

26.04.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye Cumhuriyeti'nin önemli bir kazanımı olan Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) yeniden yapılandırma adı altında tasfiye ve özelleştirme tehlikesiyle karşı karşıya karşıyadır.

1 Haziran 1927 yılında başkent Ankara'da kurulan TCDD, 1 Mayıs 2013'te çıkarılan '6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleşmesi Yasası' ile 'TCDD Genel Müdürlüğü ve TCDD Taşımacılık AŞ' adıyla ikiye bölünmüş, özelleştirme girişimleri de böylelikle başlamıştır.

Bölünmeyle birlikte demiryolları özel tren işletmeciliğine açılmıştır. Ayrışma öncesi 1 yönetim kurulu başkanı ayrışmadan sonra 2'ye, 5 yönetim kurulu üyesi 10'a, 1 genel müdürü 2'ye, 4 genel müdür yardımcısı 7'ye, 20 daire başkanlığı 34'e, 8 bölge müdürlüğü ise 15 bölge müdürlüğüne çıkarılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı 2021 yılı programında yer alan 'Demiryollarının Serbestleştirilmesi, Genişletilmesi ve Yeniden Bölünmesi' adı altında yapılmak istenen yapısal dönüşümün ardından Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile TCDD, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) tarafından ortak hazırlanan 'Demiryolu KİT'leri Dönüşüm Projesi' sunum dokümanı da geçtiğimiz günlerde demiryolu camiası ile paylaşılmıştır. Bu girişim TCDD'nin siyasi yandaşlara peşkeş çekileceğinin ve rant kurban edileceğinin resmidir.

TCDD'de yapılacak özelleştirme nedeniyle Cumhuriyetin bir kazanımı daha yok edilmiş olacak. Emekçilerin kazanılmış hakları ellerinden alınacak. Büyük emek harcanarak bu günlere taşınan demiryolları birileri için rant aracı olarak kullanılacak. TCDD'nin ikiye bölünmesinden sonra yönetimde yer alan kişi sayısı artmış ancak personel sayısı azalmıştır. Az personelle çok iş yaptırılmaya başlanmış, esnek ve kuralsız çalışma dayatılmış, kurumlar, bilgi, birikim ve tecrübesi olmayan liyakatsiz kadrolarla doldurulmuştur. 2000'li yıllara kadar kâr eden TCDD, bu tarihten sonra uygulanan yanlış özelleştirme/yeniden yapılanma programları nedeniyle gelir düşüklüğü yaşamış, son 19 yıl içerisinde ise zararı 5'e katlanmıştır.

19 yıllık süreçte TCDD'ye ait limanlar, lojmanlar, taşınmazlar satılmış, kuruma ait hastane ve eğitim tesisleri, istasyonlar kapatılmış, yolcu trenleri azaltılmış, birçok demiryolu hat kesiminde tren seferleri iptal edilmiştir. Hükümetin öteden beri süregelen yanlış özelleştirme politikaları sonucu halkın hizmetine sunulmuş, üstelik stratejik öneme sahip, kamu hizmeti sağlayan demiryolları sürekli zarar eden bir kuruluş haline dönüştürülmüş, sosyal ve ekonomik olarak Türkiye büyük bir kayıp yaşamıştır.

2013 yılında serbestleşme kanunu ile sözde bürokrasiyi azaltmak ve hizmet kalitesini, verimliliği ve kârlılığı arttırmayı hedefleyen iktidar; aradan geçen 8 yıllık süreçte TCDD'yi tam olarak bir çıkmaza sürüklemiştir. Pandemi süreci de bahane edilerek Türkiye'nin bir çok bölgesindeki tren seferleri 1 yıl boyunca yapılmamıştır.

İktidar; TCDD'yi tasfiye ederek holdingleştirilmiş bir yapı kurmayı hedeflemektedir. Bir çok şirketten oluşacak bu yapı ile birlikte demiryolları kamu kurumu olma niteliğinden çıkarılacak, böylelikle Kamu İhale Kanunu, Sayıştay denetimi ve Harcırah Kanunu'ndan muaf tutularak denetimsiz bir oluşuma dönüştürülecektir.

İktidar; TCDD üzerinden yeni bir rant alanı oluşturma, siyasi yandaşlara yeni alanlar açma uğraşındadır. Sayıştay raporlarında da belirtildiği gibi 2019 yılında TCDD'nin zarar ettirilen TCDD; keyfi uygulamalara, peşkeşe alet edilmemelidir.

özelleştirilmesiyle kamuda yeni bir talan sürecinin başlamasından endişe edilmektedir.

Ayrıca personelin kazanılmış hakları ellerinden alınacak, emekliliğe zorlanacak, kurumsal yapı, iş güvencesi ve iş güvenliği bozulacak, keyfi işten çıkarmalar yaşanacaktır. Türkiye'de özelleştirme sonucu bir çok kurumun nasıl paramparça edildiği, tasfiye sürecinin nasıl başladığı ve peşkeş çekildi 'Şeker Fabrikaları, Tekel, Telekom, Sümer Holding, Hidroelektrik Santralleri, Gübre Fabrikaları, Petkim, Havelsan, THY ve Tüpraş' örnekleriyle sabittir.

TCDD'de de ne yazık ki bu süreç başlatılmıştır. TCDD'de yapılacak özelleştirme Türkiye ekonomisine, çalışanlarına ve demiryollarına hiçbir fayda sağlamayacağı gibi aksine kamu yeni bir zararla karşı karşıya bırakılacaktır. TCDD, sermayenin emrine terk edilecek bir kurum değildir. Demiryolu ulaşımı; kamusal, nitelikli, ulaşılabilir, ekonomik olmalı ve bu yönde yeni adımlar atılmalıdır. TCDD, Türkiye için stratejik bir konumdadır ve siyasi malzeme yapılmamalıdır"

Tüm bu nedenlerle TCDD'nin talanın önünü açacak özelleştirme uygulamalarının sona erdirilmesi, yapısal sorunların çözülmesi, Cumhuriyet değerlerine uygun kamu eliyle yönetilmesi, çalışanların geleceğe güvenle bakabilmesi, halkın daha etkin kullanımına olanak sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98 ve içtüzüğümüzün 104 ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Ahmet KAYA
Trabzon Mv.
K. Yılmaz

Nihat Yeşil
Ankara
M. Yılmaz

Kadim Durmaz
Tokat Mv.

Dr. Müzeyyen ŞEVKİN
CHP Adana Milletvekili

Emel Özcan
Bursa Mv.

Ali Öztürk
Kahramanmaraş Mv.

N. Cahayır Eslam
Eskişehir Mv.

Ömer Fethi Gsner
Ağrı

Özge
Fırat
Mv. - Elazığ

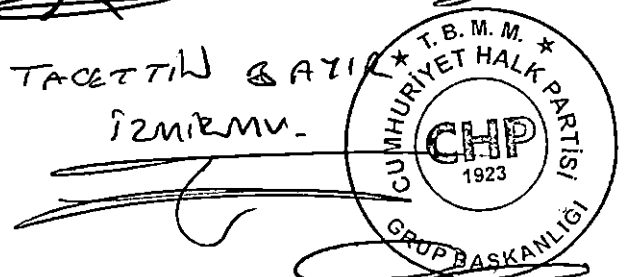
Ayhan Özer
Antalya Mv.

Kemal Zeybek
Samsun

Tacettin Bayır
İzmir Mv.

Necdi GÜNDOĞDU
Kırklareli Milletvekili

Tarık Kaya
Kırklareli Mv.

Hüseyin Yıldız
Aydın Mv.

~~2536~~ Sayılı Meclis Araştırma Önergelerinin İmza Çizelgesi